

ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา Professional Leadership in the 21st of Vocational Education in Kanchanaburi Province Institute's Adminstrators under office of Vocational Commission

กัญญา หมอกลาง¹ และนิพนธ์ วรรณเวช²

Kanya Morklang¹ and Nipon Wonnawed²

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Student, Master of Education Program, Educational Administration, Faculty of Education, Kanchanaburi
Rajabhat University

² อาจารย์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Teacher, Master of Education Program, Educational Administration, Faculty of Education, Kanchanaburi
Rajabhat University

Corresponding Author: E-mail: Kanya.mor@gmail.com

Received: 30 พ.ย. 63 Revised: 8 ม.ค. 64 Accepted: 1 ก.พ. 64

DOI: 10.14416/j.ted.2023.02.014

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร จำนวน 191 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-100 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบแบบที กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการฟันฝ่าปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการสื่อสาร ด้านการ เจริญต่อรอง ด้านการจูงใจ และด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ของบุคลากร โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ความเป็นมืออาชีพ ศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี

Abstract

The purposes of this research are: 1) to study the under office of vocational commission professional leadership in the 21st of vocational education in kanchanaburi province institute's administrators. 2) to compare the under office of vocational commission professional leadership in the 21st of vocational education in kanchanaburi province institute's administrators. The sample consisted administrators teachers and education personnel, 191 in total. treated by a 5-level rating scale. The content accuracy is between 0.67-100 and questionnaire with reliability of 0.98 as a tool to collect data which were then analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and t-test at statistical significance of 0.05.

The research results revealed that: 1) The under office of vocational commission professional leadership in the 21st of vocational education in kanchanaburi province institute's administrators. was overall and in each individual aspect at a high level, ranking in the order of mean from high to low as follows; to overcome problems and obstacles, management of personal relationships, communication, negotiation, motivation and creative problem solving. 2) The comparison of under office of vocational commission professional leadership in the 21st of vocational education in kanchanaburi province institute's administrators. classified by personnel status, found no significant different.

Keywords: Leadership, Professionalism, 21st century, Administrators, Vocational Education, Kanchanaburi Province

1. บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษแห่งการตื่นตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายสาขาวิชาการและหลากหลาย กระบวนทัศน์, ดังกรณีสาขาวิชาการเกี่ยวกับภาวะผู้นำ มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความสนใจต่อการนำภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ชัยเสฏฐ์ [1] ได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อผสมผสานระหว่างทักษะทั้งด้านงานและด้านคนที่มีความสำคัญต่อผู้บริหารในการพัฒนาภาวะผู้นำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งภาวะผู้นำต้องมีทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการบริหารสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะด้านการจูงใจ ทักษะด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะด้านการพัฒนาปัญหาอุปสรรคและ ทักษะด้านการเจรจาต่อรอง [1] สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001-2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย [2] ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์การจำเป็นต้องปฏิรูปตนเองและการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 และรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่มาช่วยในการเรียนการสอน ดังนั้นทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ict) จึงมีความสำคัญมากสำหรับครูที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล รวมถึงประโยชน์จากเทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียน โดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นกลไกหลัก

สำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงาน
แนวนโยบายนี้จะสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องอาศัยทักษะ
ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ในการนำพาสถานศึกษาของ
ตนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายนั้น [3] ผลการศึกษา
ความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรมของสำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา [4] พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรม
ส่วนใหญ่มีความต้องการกำลังคนในระดับช่างเทคนิคและ
ช่างฝีมือ ทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในด้านปริมาณและ
คุณภาพเป็นจำนวนมาก สาขางานที่ขาดแคลนส่วนใหญ่
เป็นสาขาที่จัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เนื่องจากนักเรียน
ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่นิยมเรียนต่อ
สายอาชีวศึกษา และนักเรียนที่จบการศึกษาระดับ ปวช. และ
ปวส. นิยมเรียนต่อในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ยังพบว่า
การผลิตกำลังแรงงานระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาและระดับ
อุดมศึกษาของไทยยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของ
เทคโนโลยีในสถานประกอบการ [5]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [6] เป็น
หน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศให้
สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนากำลังคน
ตามยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสามารถ
ในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ซึ่งการ
จัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพเพื่อ
ผลิตและพัฒนาากำลังคนในระดับฝีมือ (ปวช.) ระดับเทคนิค
(ปวส.) ระดับเทคโนโลยี (ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสาย
ปฏิบัติการ) และการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูน
ความรู้และทักษะอาชีพระยะสั้นและระยะยาวที่มีความ
สัมพันธ์สอดคล้องกับปรัชญาอาชีวศึกษา กรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการอาชีวศึกษาใน
แต่ละระดับต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพอิสระ
ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่สร้างและพัฒนา
“คน” ให้เป็น “มนุษย์” ที่ดีมีคุณภาพ มีความรู้และทักษะ

ต่าง ๆ พร้อมทั้งจะก้าวเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในอนาคตอย่าง
มีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมี
คุณภาพสูงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและให้ได้รับ
การพัฒนาในทุกด้านตามความสามารถที่จะจัดการศึกษาให้
เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เพื่อ
ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดได้นั้น ขึ้น
อยู่กับกระบวนการบริหารเป็นสำคัญ โดยที่พฤติกรรมตาม
กระบวนการบริหารจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความ
ล้มเหลว ซึ่งหมายถึงความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา
ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษามี
ประสิทธิภาพ สัมพันธ์ลงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่
กำหนดก็คือผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง นักบริหารที่ดีต้อง
รู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการ
ศึกษาภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถาน
ศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความ
สามารถของผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้อง
กับการเปลี่ยนแปลงในยุคของโลกาภิวัตน์ ความเข้าใจสภาวะ
ในการบริหารงานในปัจจุบันภายใต้ความเสมอภาคระหว่าง
ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติโดยนึกถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน
ผู้เรียนสามารถเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
ตลอดจนชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา
และเพื่อความสะดวกสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของแผนพัฒนาการ
อาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่
21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตาม
สถานภาพของบุคลากร

3. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีสถานภาพของบุคลากรต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 378 คน จากสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี 6 สถานศึกษา

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยวิธีการการเปิดตารางสัดส่วนสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน [7] ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวน 191 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ถามผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 6 สถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษาและสถานภาพ/ตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ เกี่ยวกับภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัด

กาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับภาวะผู้นำมืออาชีพ ซึ่งมี 6 ด้าน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.1 นำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 6 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพปากมเหยียรกาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพพนมทวนและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี เพื่อเก็บข้อมูลผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม

4.3.2 นำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ให้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมแนบซองและติดแสตมป์โดยระบุชื่อและที่อยู่ผู้รับ ให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกในการจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

4.3.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตัวเอง และทางไปรษณีย์จำนวน 191 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลระดับปฏิบัติโดยการนำมาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ [6]

3) จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร โดยการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบแบบที (t-test)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 6 สถานศึกษา มาตรวจสอบความถูกต้องและมีความสมบูรณ์ในการตอบ

4.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.4.4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลระดับปฏิบัติโดยการนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ [8]

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร โดยการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบแบบที (t-test)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และสถานภาพ/ตำแหน่งปัจจุบัน โดยการวิเคราะห์แจกแจง

ความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มากกว่า 15 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 และประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 69.10 รองลงมาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 ส่วนสถานภาพหรือตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 81.70 รองลงมาได้แก่ หัวหน้าแผนก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 และดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20

5.2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม

ภาวะผู้นำมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการสื่อสาร	4.35	0.50	มาก
2. ด้านการบริหารสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	4.36	0.56	มาก
3. ด้านการจูงใจ	4.32	0.57	มาก
4. ด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.30	0.57	มาก
5. ด้านการฟันฝ่าปัญหาอุปสรรค	4.38	0.57	มาก
6. ด้านการเจรจาต่อรอง	4.33	0.56	มาก
รวม	4.34	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการฟื้นฟูปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการสื่อสารด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการจูงใจและด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ

5.2.1 ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านการฟื้นฟูปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหารสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการสื่อสาร ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการจูงใจ และด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ส่วนรายข้อในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการสื่อสารรายข้อ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ผู้บริหารมีทักษะในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนที่เข้าใจตรงกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาในการสื่อสารกับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารชี้แจงนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานให้ผู้ร่วมงานเข้าใจวิธีการทำงานได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกโดยผ่านสื่อที่หลากหลาย และผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี

2) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารสัมพันธ์ระหว่างบุคคลรายข้อ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ผู้บริหาร

เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามภาระกิจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกำลังความสามารถ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยให้ความสนใจ ความเอื้ออาทรต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนมนุษย์ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารเข้าใจในวัฒนธรรมขององค์กรและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามความคิดเห็นในทางที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับและผู้บริหารมุ่งสร้างความสัมพันธ์กับครูและบุคลากรเป็นรายบุคคลบนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเชื่อใจ

3) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการจูงใจรายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 6 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานในองค์กรและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มความสามารถ ผู้บริหารปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาโดยใช้หลักธรรมมาภิบาล ผู้บริหารให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างภาคภูมิใจ ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และผู้บริหารมีการสนับสนุนและส่งเสริมด้านทรัพยากรเพื่อให้ครูและบุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพและเกิดผลต่อสถานศึกษา

4) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์รายข้อ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของครูและบุคลากรที่มุ่งเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดผลดีอย่างสร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับในองค์กร ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานอย่างกว้างไกลและสามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับ

บทควาณวิจัย

ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ผู้บริหารสามารถ
แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
และเป็นธรรมกับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถ
คิดวิเคราะห์และคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อไปนำแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น
ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับองค์กร
ได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหความขัดแย้ง
ในองค์กรได้อย่างยุติธรรมและมีความพอใจเป็นที่ยอมรับของ
บุคลากร

5) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการฟันฝ่า
ปัญหาอุปสรรครายข้อ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมาก
นั้น 5 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น
ในการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารได้เป็นอย่างดี ผู้บริหาร
มีความอดทนอดกลั้นทางด้านจิตใจและสามารถเผชิญกับ
อุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสามารถ
แก้ปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างเต็มความ
สามารถผู้บริหารมีทักษะในการบริหารงานเป็นที่ยอมรับ
ขององค์กร สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และผู้บริหารแก้ไขปัญหปัญหต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในสถาน
ศึกษาและนอกสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

6) ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการเจรจา
ต่อรองรายข้อ พบว่า มีระดับการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 6 ข้อ
เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ผู้บริหารสามารถแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรได้เป็นอย่างดี
ผู้บริหารสามารถประเมินสถานการณ์ในเรื่องที่จะเจรจา
ต่อรองกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีโดยที่ไม่ให้ฝ่ายใดเสีย
ผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ ผู้บริหารแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
ผู้บริหารมีความสามารถในการเจรจาต่อรองในการปฏิบัติงาน
ด้านต่าง ๆ ได้โดยปราศจากเงื่อนไขและมีความเต็มใจ
ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารยอมรับฟัง
ความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างเหมาะสมและเปิดใจสนทนา
กับผู้ร่วมงานอย่างเป็นกันเองและผู้บริหารสามารถ

ใช้เทคนิควิธีหรือเหตุผลในการแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ
ภายในองค์กร เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในทุก ๆ ด้าน
ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน

5.2.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษ
ที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตาม
สถานภาพของบุคลากร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ

6.1 ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
สถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า
มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า
ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีแนวคิดและ
การปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน สามารถที่จะสื่อความหมาย
และแสดงทัศนะในการบริหารในด้านอาชีวศึกษาให้บรรลุ
เป้าหมายตามภารกิจและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหาร
จัดการอาชีวศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้สำเร็จ
อาชีวศึกษาในด้านคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและ
ชุมชนมากที่สุด จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิตา [9]
ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหาร มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตาม
ค่าเฉลี่ยคือ ด้านการฟันฝ่าปัญหาอุปสรรค ด้านการบริหาร
สัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการสื่อสาร ด้านการเจรจา
ต่อรอง ด้านการจูงใจ และด้านการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์
ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน
เช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ด้านการสื่อสาร ในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีทักษะในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนที่เข้าใจตรงกันในการสั่งการและมีการชี้แจงให้ผู้ร่วมงานเข้าใจวิธีการทำงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีทักษะในการสื่อสารอย่างเหมาะสมทำให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของธงชัย [10] ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ อยู่ในระดับมากและมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา ด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร ด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2) ด้านการบริหารสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารมุ่งสร้างความสัมพันธ์กับครูและบุคลากรเป็นรายบุคคลบนพื้นฐานของความไว้วางใจและเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีความเข้าใจในวัฒนธรรมขององค์กรและรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากร เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับแมคคอลลัม [11] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำโดยวิธีพัฒนาตนเองกับการแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำที่เน้นการพัฒนาภายในตนเองในส่วนจิตสำนึกและพัฒนาความตระหนักพื้นฐานของผู้นำ เครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำของกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบวัดภาวะผู้นำ 5 ประการ คือ พฤติกรรมท้าทายกระบวนการ ตลบับดลภาพฝัน ขยันถามไถ่ ให้กำลังใจเป็นนิจ พูดทำเป็นแบบอย่าง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยฝ่ายบริหารและพนักงานในบริษัท

แห่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องโครงการพัฒนาตนเองที่เรียกว่า การแสดงพฤติกรรมอย่างเป็นธรรมชาติ (Maharishi Transcendental Meditation) ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำจะแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติได้โดยง่ายในแต่ละบุคคลและเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โครงการพัฒนาตนเองและเป็นที่ยอมรับในทุกระดับของพนักงานอันเนื่องจากโครงการดังกล่าวใช้วิธีการมีผลให้สามารถพัฒนาภาวะผู้นำองค์การได้ดีและพัฒนาาง่ายกว่าการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ที่เคยรับรู้

3) ด้านการจูงใจ มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมด้านทรัพยากรให้ครูและบุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับดวงพร [12] ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 พบว่า สภาพแวดล้อมในศตวรรษที่ 21 ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่ควรเน้นด้านสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ โครงสร้างองค์การระบบงานและวัฒนธรรม องค์กรด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมืองและกฎหมายทางเศรษฐกิจ ทางเทคโนโลยีและทางสังคม สำหรับคุณลักษณะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 พบว่า 1) สมรรถนะหลัก ได้แก่ การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม 2) สมรรถนะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์การมองภาพองค์รวม การใส่ใจและพัฒนาผู้อื่น การสืบเสาะหาข้อมูล ความเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม การดำเนินการเชิงรุก ความมั่นใจในตนเอง ศิลปะการสื่อสารจูงใจ การสร้างสัมพันธ์ภาพ และ 3) สมรรถนะทางการบริหาร ได้แก่ วิสัยทัศน์ การวางกลยุทธ์การก้าวไกล การควบคุมตนเอง

4) ด้านการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของครูและบุคลากรที่มุ่งเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และสามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ แก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม คิดวิเคราะห์และคิด

สร้างสรรค์ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในองค์กรได้อย่างยุติธรรม สอดคล้องกับเดือนเพ็ญ [13] ได้ศึกษาการบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเองในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน และสอดคล้องกับแซร์แมน [14] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำและองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นการสำรวจธรรมชาติและคุณลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลในการสร้างสรรค์ประสิทธิผลขององค์กร โดยการให้นิยามความหมายขององค์กรแห่งการเรียนรู้ การศึกษาวรรณกรรมร่วมสมัยและการสำรวจการเปลี่ยนแปลงด้านภาวะผู้นำขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จากภาวะผู้นำแบบดั้งเดิมในประเด็นความเป็นครูและผู้ฝึกสอนและความเป็นศูนย์กลางของผู้นำสิ่งที่เป็นจุดเด่นเฉพาะ คือ ตามต้องการแบบแผนความคิดใหม่สำหรับภาวะผู้นำภายใต้องค์กรแห่งการเรียนรู้ การสำรวจคำจำกัดความของผู้นำแบบดั้งเดิม พบว่า ปัจจัยที่ช่วยเกื้อหนุนให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถค้นหาได้เหมือนกับขั้นตอนซึ่งใช้เพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

5) ด้านการฟันฝ่าปัญหาอุปสรรค มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารมีทักษะในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความอดทนอดกลั้นทางด้านจิตใจและสามารถเผชิญกับอุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานและแก้ปัญหาวิกฤตภายในสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับครอว์ฟอร์ด [15] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาการฝึกปฏิบัติและความเชื่อในองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อสำรวจการฝึกปฏิบัติและความเชื่อด้านภาวะผู้นำที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้เพื่อสร้างโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Organization) ตามกรอบพฤติกรรมกรรมการบริหารและความเชื่อของคุชส์และโพเนอร์ [16] การศึกษาสร้างกรอบแนวคิดวัฒนธรรมสังคมแห่งการเรียนรู้พื้นฐานด้านภาวะผู้นำ 5 ประการ ได้แก่

การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมการใช้แบบจำลองการทำงาน การเพิ่มอำนาจ กระบวนการท้าทาย การกระตุ้นการตัดสินใจ การวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความเชื่อในหลักการฝึกปฏิบัติ 5 ข้อซึ่งฝึกภาวะผู้นำทำให้เกิดการพัฒนาและความยั่งยืนขององค์กรแห่งการเรียนรู้ การใช้อ้างอิง (Hard Data) นำไปสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลง

6) ด้านการเจรจาต่อรอง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการเจรจาต่อรองในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้เทคนิควิธีหรือเหตุผลในการแก้ไขข้อขัดแย้งเป็นที่ยอมรับของบุคลากร ผู้สามารถประเมินสถานการณ์ในเรื่องที่จะเจรจาต่อรองได้ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างเหมาะสม สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูและบุคลากรได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับวัตสัน [17] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำในภาคเอกชนประเทศแคนาดา ผลการศึกษา พบว่าผู้นำในภาคเอกชนรับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการสอน การเจรจาต่อรอง การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัว

6.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร พบว่า ในภาพรวมมีภาวะผู้นำไม่แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นในการบริหารไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี บริหารองค์กรบนพื้นฐานความใกล้ชิดกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในด้านคุณวุฒิและวุฒิภาวะ ทำให้การบริหารงานในองค์กรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนการเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา

จังหวัดกาญจนบุรี สามารถสร้างความเชื่อมโยงแบบพันธมิตร เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ศึกษาสิ่งแวดล้อมและศักยภาพขององค์กรที่เป็นทรัพยากรเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน เป็นนักจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิผล สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดประกายความสุขในขณะปฏิบัติงาน มีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในรูปแบบของระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทสิทธิ์ [18] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ความความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและผู้ร่วมงาน จำแนกตามสถานภาพและปีที่สำเร็จการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่มีระบบเหตุผล ระบบวางแผนและระบบกำกับ กระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนและเพิ่มพลังความคิดที่จะสืบสานงานให้มีความโดดเด่นมากขึ้น งานที่ได้สมบูรณ์แบบและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ผู้บริหารควรหาวิธีการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งในองค์กรให้ส่งผลดีต่อทุกฝ่าย โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ รวมทั้งการพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาในองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสารสนเทศและการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

2) ผู้บริหารอาชีวศึกษา ควรหาวิธีการที่หลากหลายในการประสานงานกับบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชี้แจงกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน รวมทั้งนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการประสานงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์กร: แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. ฉบับที่ 12 (2560-2564). พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร.
- [3] การุณ สกุลประดิษฐ์. (2559). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- [4] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). 15 รูปแบบการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ รุ่น 1 ปี 2544. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี.
- [5] สำเร็จ วงศ์ศักดิ์ และคณะ. (2563). [ออนไลน์]. รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: http://www.journal.kmutnb.ac.th/web_old/download.asp?idjournal=51,
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). [ออนไลน์]. การจัดการอาชีวศึกษา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.vec.go.th/>.
- [7] Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities, Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610..
- [8] Best, J. W. (1981). Research in education. New Jersey : Prentice-Hall.
- [9] ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. ภาคนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- [10] ธงชัย เจนโกศล. (2557). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [11] Mc Collum, B. C. (2000). Self-development and the spontaneous expression of leadership behaviors. n.p.
- [12] ดวงพร รุ่งเรืองศรี. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [13] เดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก. (2557). การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [14] Shaman, C. C. (2005). [online]. Leadership and the learning organization. [Retrieved July 18, 2020]. From <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/1426664>
- [15] Crawford, L. M. (2004). High school principal leadership: Practices and beliefs within the learning organization. Ph.D. Dissertation: Northern Illinois University.
- [16] Kouzes, J. M. & Posner, B. Z. (1993). The leadership challenge : How to get extraordinary things done in organizations. San Francisco: Jossey-Bass.
- [17] Waston, S. H. (2000). Leadership requirements in the 21 century: The perception of Canadian private sector leaders.
- [18] อัญชลี พิมพ์พจน์. (2553). ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของมหาบัณฑิต. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.